

Observatori de la llet: resum gestió econòmica 2006 i 2007

Partides de detall

Jordi Maynegre Santaulària
Joan Noguera Ferrer
Moisés Nogué Ribas

Enginyers agrònoms

Unitat externa de l'Observatori de la llet

Vic, 12 de juny de 2008

Ponència preparada per la Unitat Externa de l'Observatori de llet.

Jordi Maynegre Santaulària, enginyer agrònom

Joan Noguera Ferrer, enginyer agrònom

Moisés Nogué Ribas, enginyer agrònom


```

Data : 12/06/2008
Formulari Vaques alta producció
Client: Explotació "Eurovacum 2008"
=====
                KG      %      Inc %
=====
PARTS IMC: FARINA  543,00  54,30%  47,0
SOJA 44 %         215,00  21,50%  23,3
LLAVOR COTÓ      85,00   8,50%   7,9
NUCLI PROTEIC    68,00   6,80%   5,9
NUCLI EXTRUSSIONAT 16,00   1,60%   2,3
MELASSA CANYA    15,50   1,55%   0,6
PRODUCTE BUFFER  15,00   1,50%   1,8
MACROCORRECTOR  12,00   1,20%   3,7
BICARBONAT SÒDIC 12,00   1,20%   1,2
GREIX BY-PASS    8,00    0,80%   1,5
CARBONAT CÀLCIC  8,00    0,80%   0,1
RUMINATORI       2,50    0,25%   4,6
=====
Totali            1000,00 100,00%
                    889,21 SS (Umiditat 11,1%)
=====

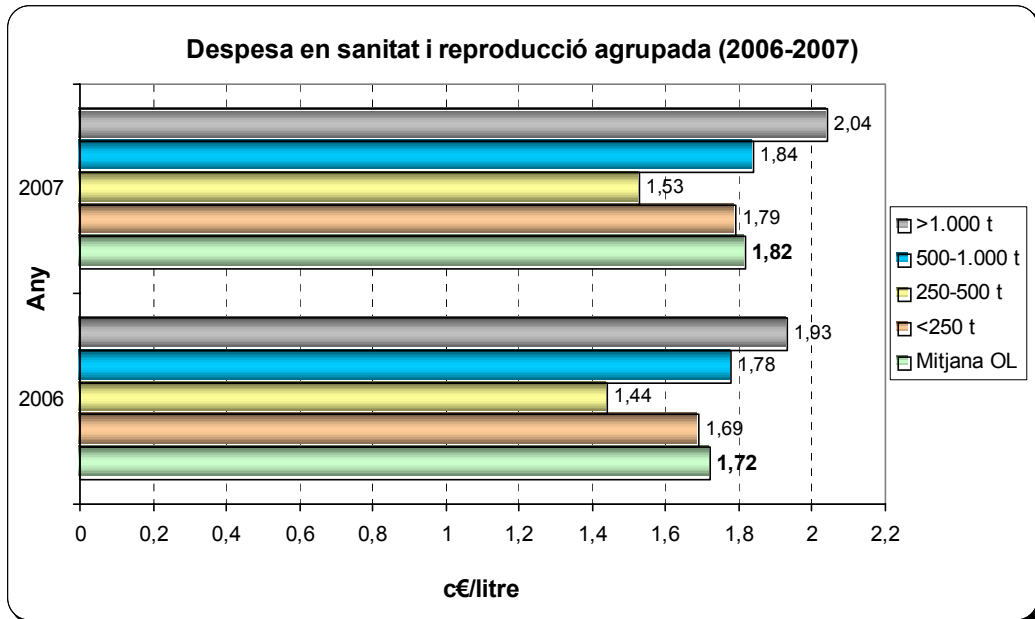
```


Data : 12/06/2008
 Formula: Vaques alta producció
 Client: Explotació "Eurovacum 2008"

	KG	%	Inc %
PANÍS NAC. FARINA	543,00	54,30%	47,0
SOJA 44 %	215,00	21,50%	23,3
LLAVOR COTÓ	85,00	8,50%	7,9
NUCLI PROTEIC	68,00	6,80%	5,9
NUCLI EXTRUSSIONAT	16,00	1,60%	2,3
MELASSA CANYA	15,50	1,55%	0,6
PRODUCTE BUFFER	15,00	1,50%	1,8
MACROCORRECTOR	12,00	1,20%	3,7
BICARBONAT SÒDIC	12,00	1,20%	1,2
GREIX BY-PASS	8,00	0,80%	1,5
CARBONAT CÀLCIC	8,00	0,80%	0,1
RUMINATORI	2,50	0,25%	4,6

Totali	1000,00	100,00%	
	889,21 SS (Umiditat 11,1%)		

L'alimentació, com a despesa més important en la producció lletera, és sobre la qual el ramader ha de posar més intenció. És molt important, sobretot, que l'assessorament sobre el racionament alimentari sigui imparcial, amb la finalitat de poder contrastar, tant tècnica com econòmicament, la necessitat d'incorporar certs ingredients en el pinso, farinada o barreja. És a dir, el cost del pinso ha de ser raonable dins el marc productiu en que es bellugui l'explotació.

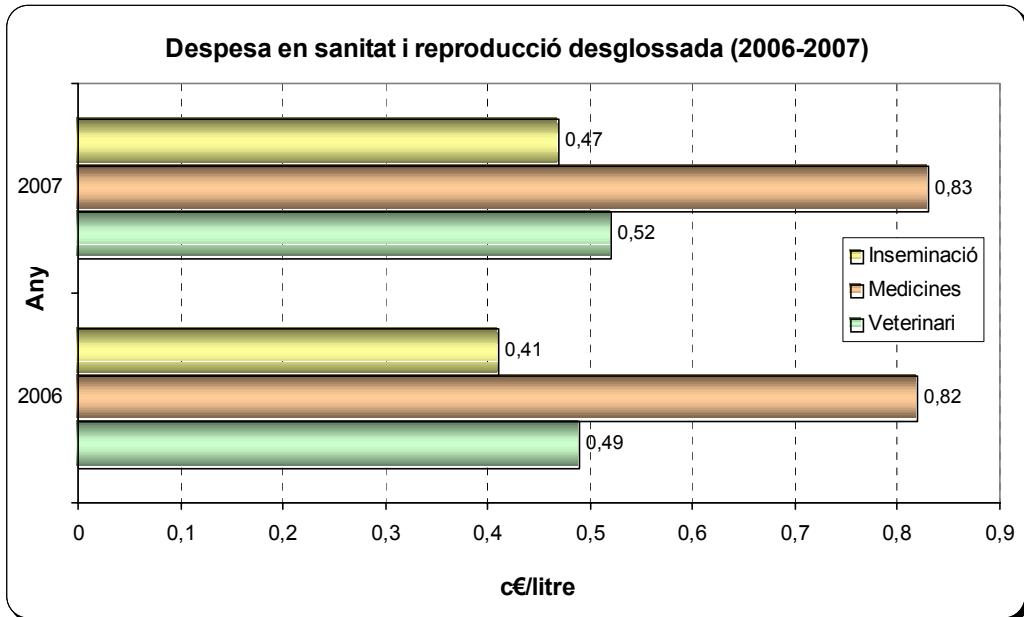
EUROVACUM, Vic 12.06.2008

3

La despesa en sanitat i reproducció és, en termes generals, la segona despesa variable més important, després dels productes comprats per a l'alimentació. Dins d'aquest cost s'incorpora la despesa en veterinari, medicines i productes veterinaris, i finalment la inseminació.

En el gràfic es presenta la despesa mitjana en sanitat i reproducció segons estrat de quota i per als anys 2006 i 2007.

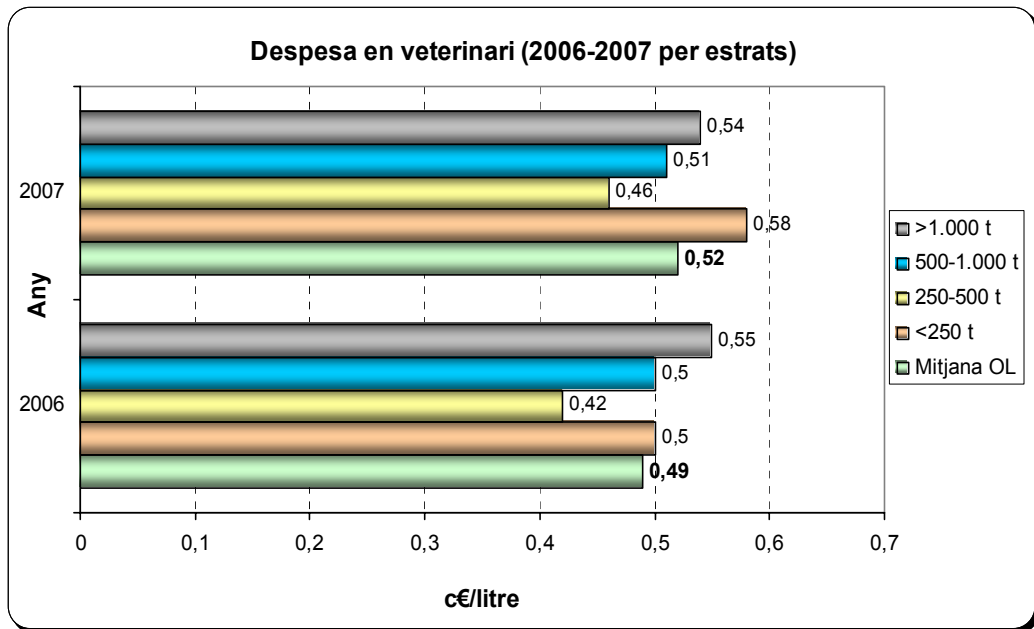
La despesa raonable en aquesta partida es situaria en els 1,80 c€/litre total produït.

EUROVACUM, Vic 12.06.2008

4

Des de un punt de vista tècnic, resulta interessant portar a terme el desglossament de la partida sanitat i reproducció per tal d'analitzar-ne els seus components per separat.

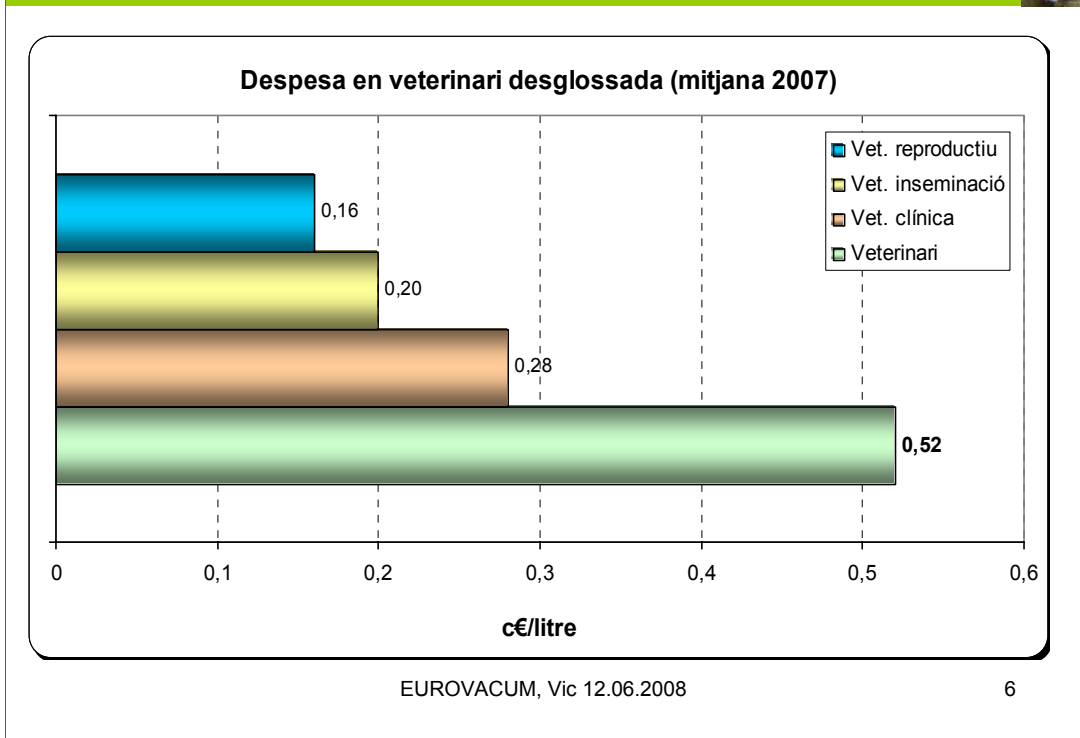
EUROVACUM, Vic 12.06.2008

5

El cost del servei veterinari, que inclou únicament el que pròpiament és feina (control reproductiu, clínica, realització d'inseminacions i podologia), suposa de mitjana una despesa de 0,50 c€/litre.

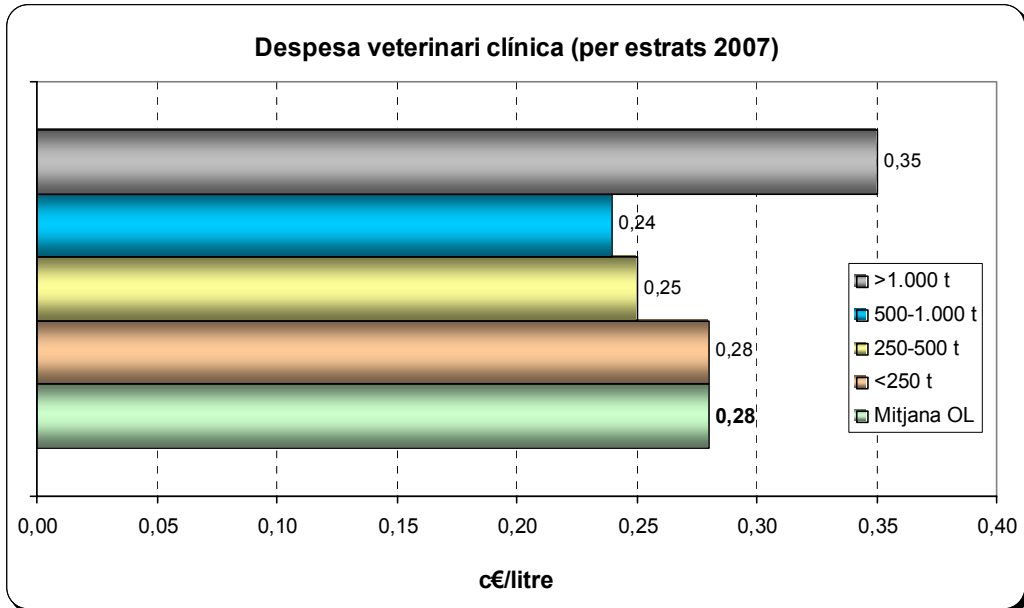
Que la despesa a nivell d'explotació sigui o no superior a la mencionada dependrà fonamentalment del pes de l'apartat de clínica, i de si la inseminació és realitzada o no pel propi ramader.

Per tal de poder subministrar més informació sobre aquesta subpartida i les altres que constitueixen la despesa en sanitat i reproducció, l'any 2007 es va creure convenient portar a terme el seu desglossament en més subpartides. Aquesta és la informació que es facilita per primer any en les diapositives següents.

La despesa en veterinari s'ha desglossat en tres apartats:

- Veterinari, reproductiu: inclou els honoraris corresponents a la realització dels controls reproductius a les explotacions, que de forma habitual es solen portar a terme cada 15 dies.
- Veterinari, inseminació: correspon als honoraris veterinaris derivats de la realització de la inseminació artificial, incloent el desplaçament a l'explotació.
- Veterinari, clínica: són les despeses veterinaris originades per les intervencions relacionades amb malalties metabòliques, assistències al part, etc.

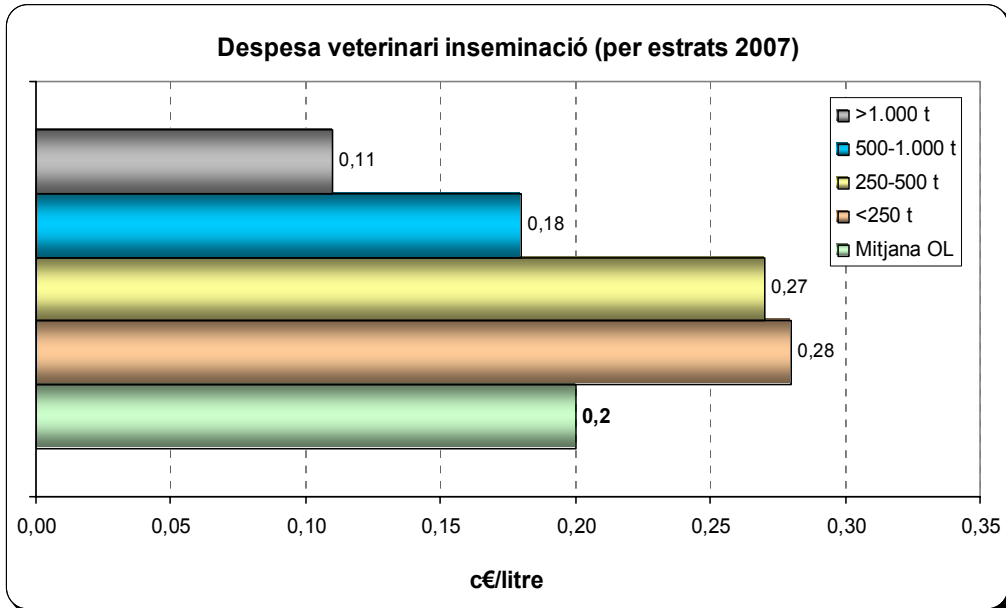

EUROVACUM, Vic 12.06.2008

7

La despesa en clínica, en condicions productives normals, hauria de ser inferior a 0,30 c€/litre.

La despesa en clínica és un bon indicador, sobretot, del maneig del racionament alimentari.

EUROVACUM, Vic 12.06.2008

8

En un 50% de les explotacions de la mostra de l'Observatori de la llet el veterinari realitza total o parcialment la inseminació.

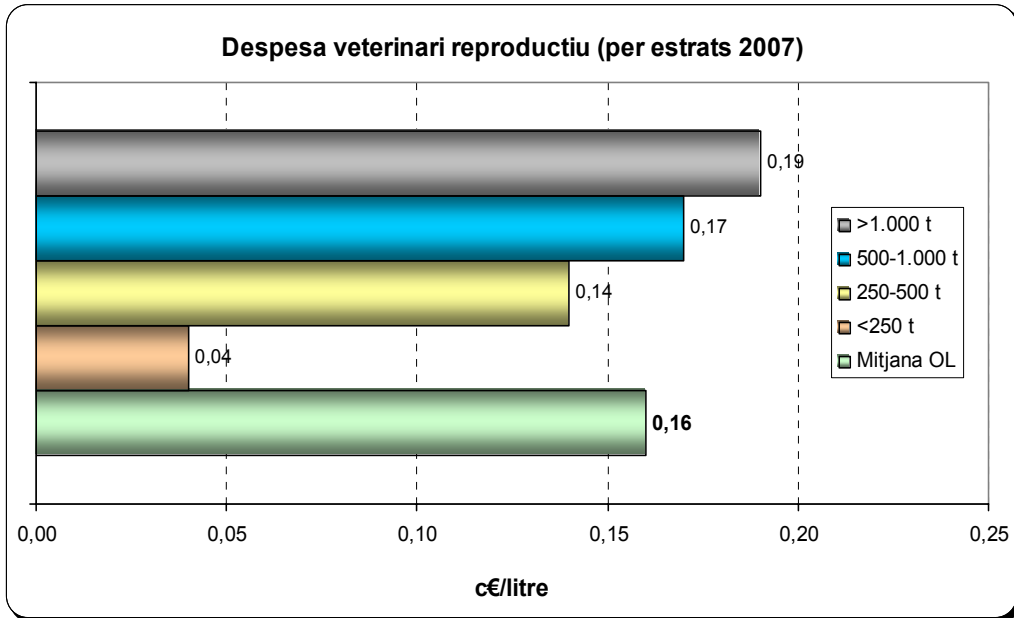
En el gràfic s'adjunta la despesa mitjana en veterinari inseminació segons estrat de quota. Per a la realització d'aquesta mitjana sols s'han considerat les explotacions en què la inseminació és realitzada majoritàriament pel veterinari.

En aquestes condicions, la realització de la inseminació suposa una despesa mitjana de 0,25 c€/litre. Així doncs, en una explotació de 100 vaques lleteres amb una productivitat mitjana de 10.000 litres per vaca present i any, l'esmentada despesa suposaria de l'ordre de 2.500 euros per any.

El ramader, en l'aplicació del maneig, ha de decidir si la inseminació es realitza des de la pròpia explotació o bé s'externalitza. L'experiència determina que l'externalització es sol portar a terme més per raons de comoditat que no pas per una major eficiència en termes de fertilitat.

Per tant, és tracta d'una despesa "opcional".

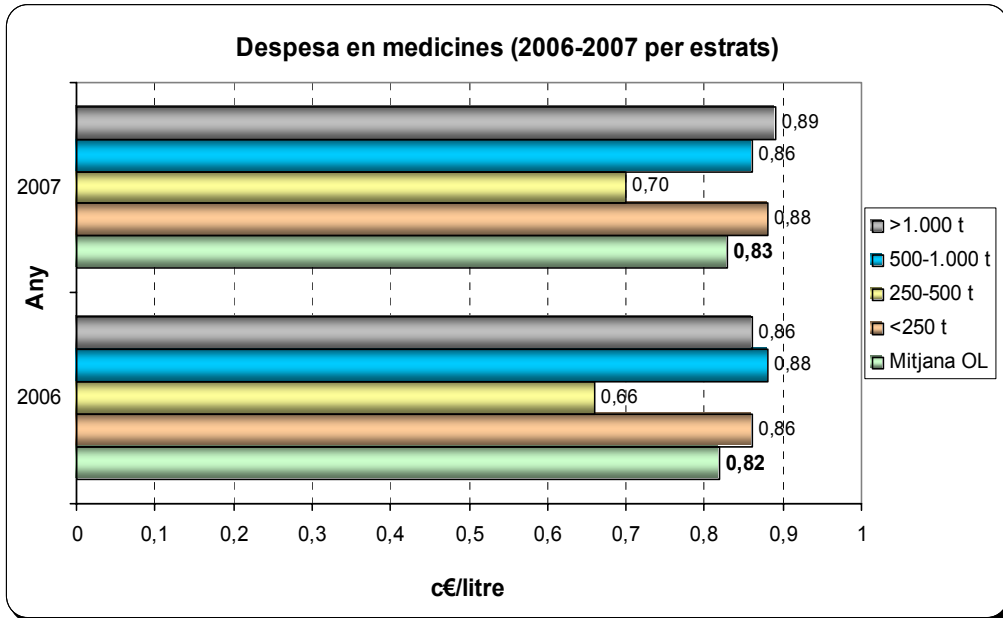

EUROVACUM, Vic 12.06.2008

9

Pel que fa a la despesa en reproductiu, en primer terme comentar que de la mostra de l'Observatori, un 80% de les explotacions porten a terme control reproductiu periòdic del bestiar.

A la vista dels resultats obtinguts durant l'exercici 2007, sembla raonable una despesa a l'entorn de 0,18 c€/litre.

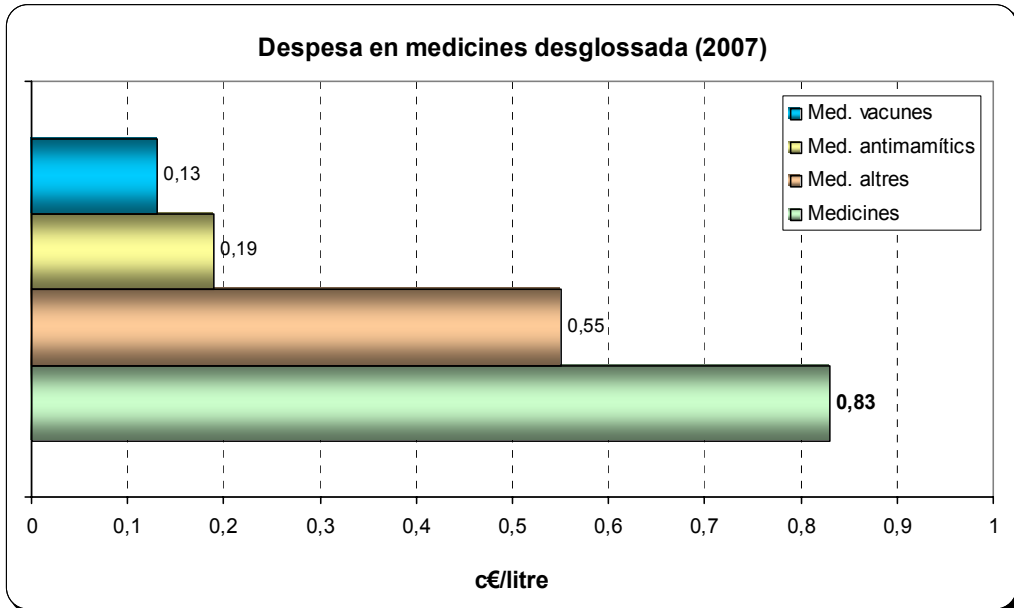
EUROVACUM, Vic 12.06.2008

10

En el gràfic es mostra la despesa en medicines dels exercicis 2006 i 2007, segons els diferents estrats de quota lletera.

De les mitjanes anteriors i de l'experiència obtinguda en les diferents explotacions es planteja com a raonable, en el marc productiu actual, una despesa en medicines de 0,80 c€/litre.

Valors molt per sobre de l'anterior podrien indicar una major incidència de trastorns metabòlics, mamitis o bé l'ús abusiu de certs medicaments de manera preventiva.

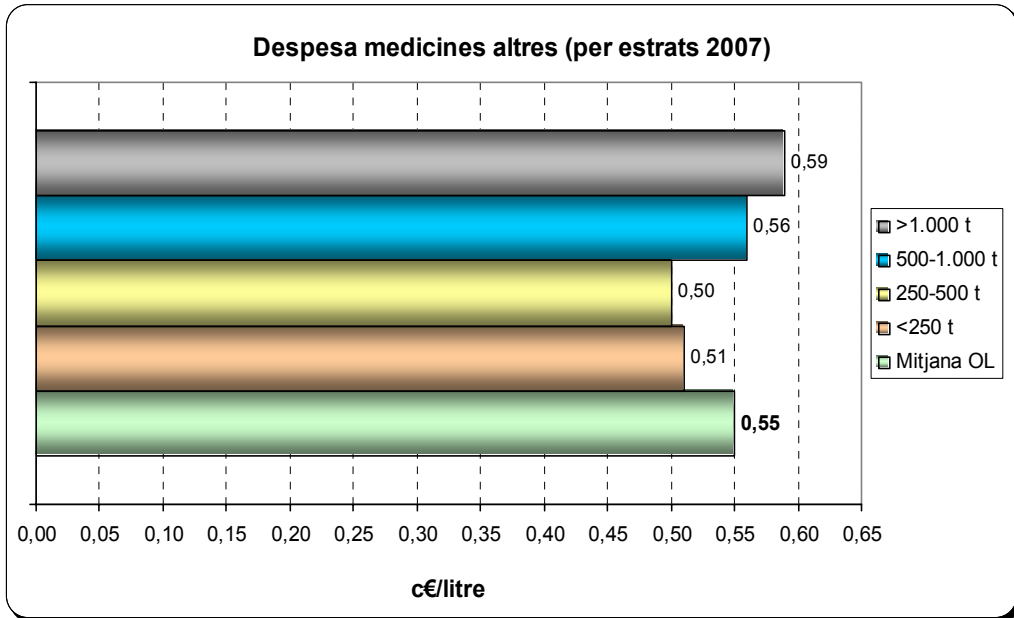

EUROVACUM, Vic 12.06.2008

11

Per analitzar la partida de medicines, durant l'exercici 2007 es va decidir portar a terme el següent desglossament:

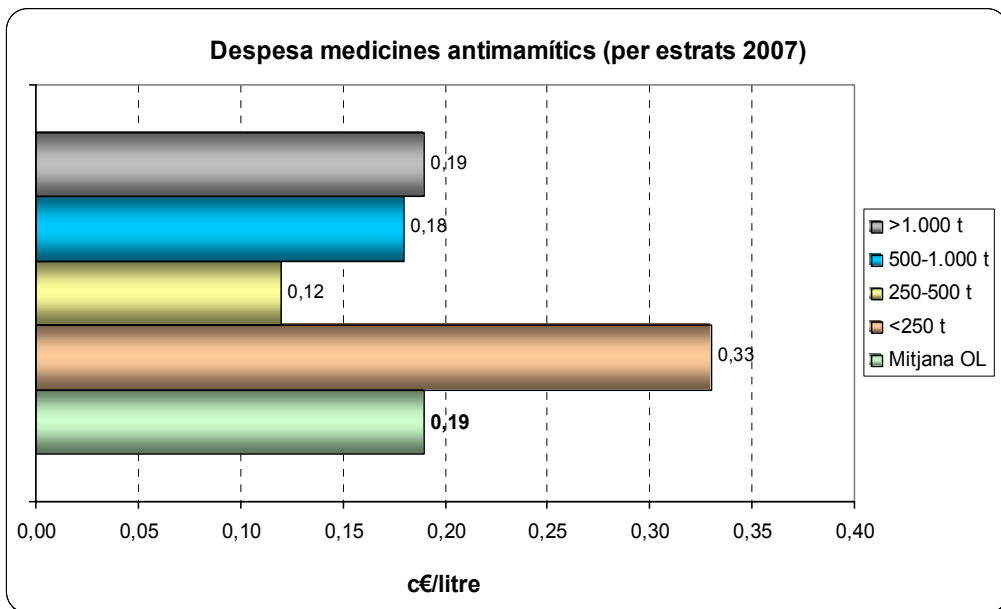
- Medicines, vacunes: inclou tots els tractaments vacunals que es porten a terme a l'explotació, tant en bestiar adult com jove.
- Medicines, antimamítics: inclou tots els medicaments utilitzats per al tractament de mamitis durant la lactació, ja siguin de tipus intramamari o parenteral. En aquest subapartat no s'han inclòs els tractaments d'eixugat, al entendre's aquests com a preventius. En cas que un mateix producte, per un exemple un antiinflamatori, s'hagués utilitzat per a més finalitats terapèutiques que la mamitis, es demanava al responsable de l'explotació el percentatge aproximat d'utilització en cada cas.
- Medicines, altres: aquesta subpartida inclou tots els medicaments i productes veterinaris no inclosos en els apartats anteriors.

EUROVACUM, Vic 12.06.2008

12

Analitzant la despesa en medicines altres, sembla apropiat un cost inferior a 0,60 c€/litre.

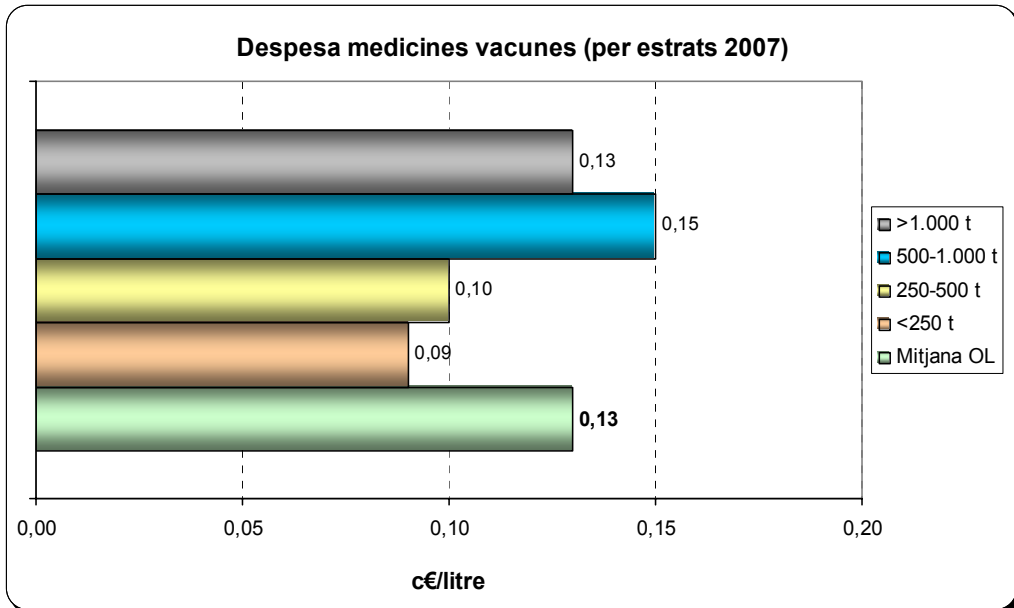

EUROVACUM, Vic 12.06.2008

13

La despesa en antimamítics durant la lactació, en base als resultats obtinguts durant l'any 2007, sembla apropiat que sigui inferior a 0,20 c€/litre. El valor anterior es pot considerar de referència tenint en compte que la mitjana del recompte de cèl·lules somàtiques (RCS) per ml de llet va ser de 278.000.

Valors superiors a l'indicat serien indicatiu d'una incidència a mamitis superior a la desitjable. No obstant, caldria analitzar el RCS i les causes de baixa del bestiar, entre altres.

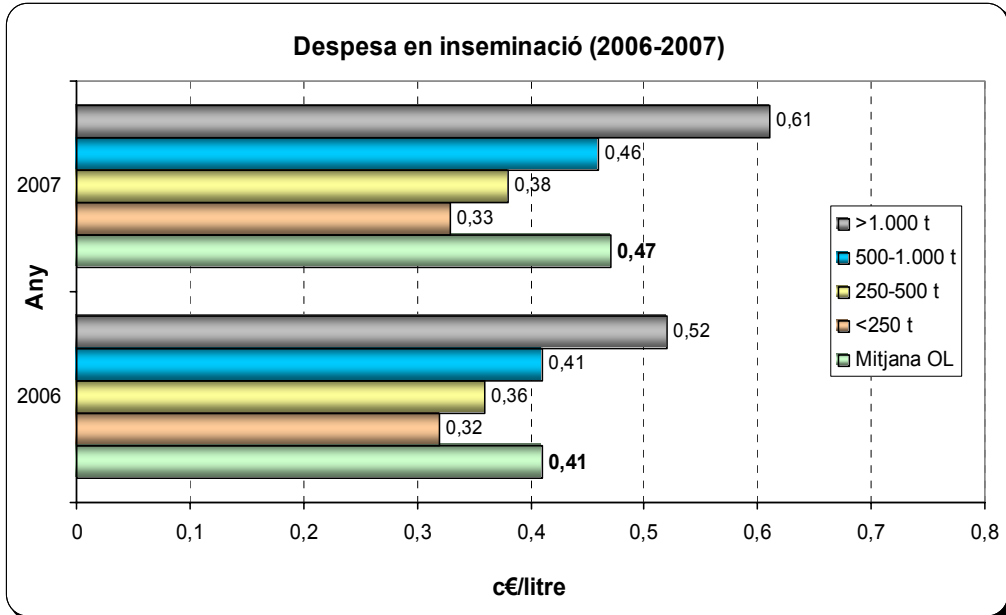
EUROVACUM, Vic 12.06.2008

14

Del gràfic anterior, els valors obtinguts per estrat de quota corresponen sols a les explotacions que l'any 2007 van vacunar. Al contrari del que hom podria pensar, un 75% de les explotacions de la mostra van portar a terme un programa vacunal, en més o menys mesura, complet.

La despesa en vacunes, sense considerar les implicacions sanitàries associades al fet de vacunar o no, és una despesa opcional pel ramader en el seu maneig rutinari. Per tant, és important analitzar-la per separat de la resta de despesa en medicines i productes veterinaris.

En base als resultats de 2007, el cost raonable del programa vacunal complet a l'explotació seria d'entre 0,12 i 0,15 c€/litre.

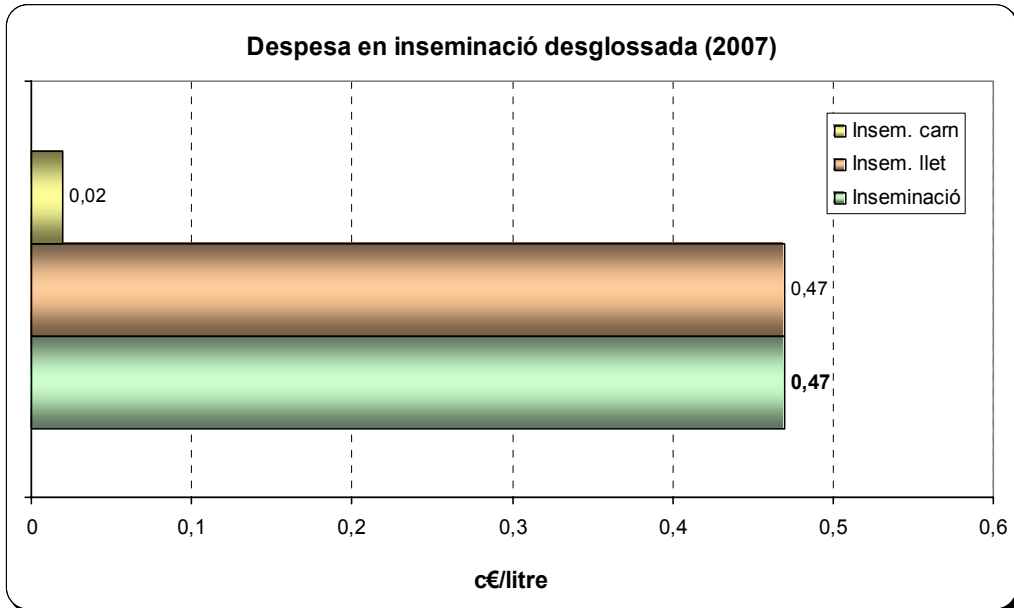
EUROVACUM, Vic 12.06.2008

15

Per últim, el darrer apartat de la partida de sanitat i reproducció és la despesa d'inseminació. Aquesta despesa inclou el cost de les dosis de sementals i el nitrogen líquid per al manteniment del tanc de semen.

En el gràfic es presenta la despesa en els dos anys de resultats, agrupada per estrats de quota lletera.

Considerant una explotació tipus amb un progrés genètic adequat i amb uns paràmetres reproductius dins la normalitat, la despesa en inseminació es situaria a l'entorn dels 0,50 c€/litre produït.

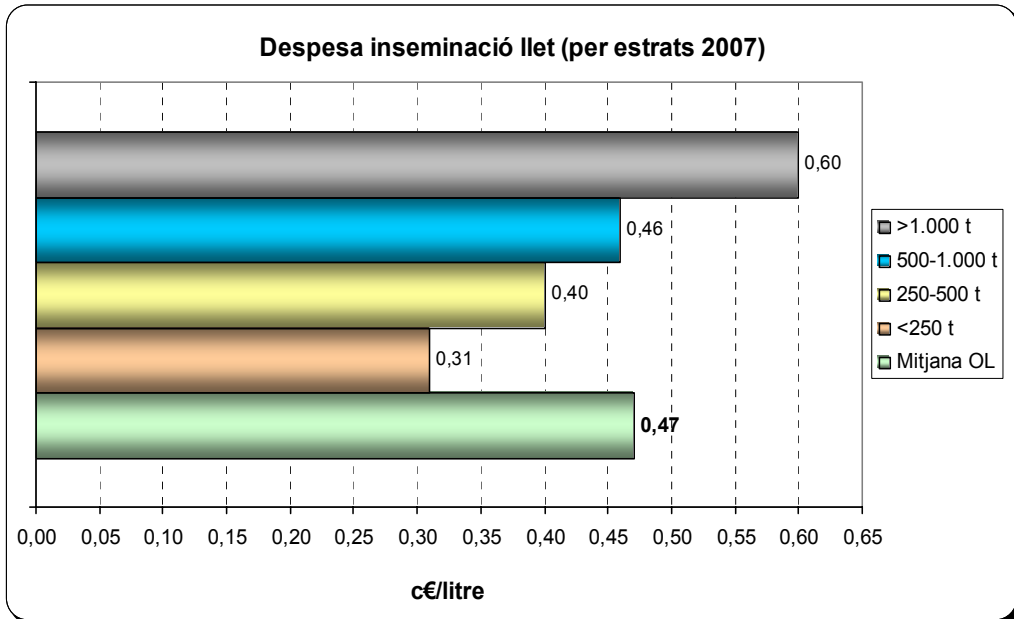
EUROVACUM, Vic 12.06.2008

16

El 95% de les explotacions de l'Observatori utilitzen la inseminació artificial, mentre que el 5% restant sols porten a terme la munta natural amb semental propi, amb els inherents riscos que aquest fet comporta tant a nivell de progrés genètic com de seguretat laboral per al ramader.

L'any 2007 es va desglossar la despesa d'inseminació en sementals per aptitud llet i sementals per aptitud carn. Del gràfic anterior es desprèn que els sementals amb aptitud càrnica tenen un pes econòmic molt petit en el si de l'explotació lletera; aquest fet s'explica en primer terme per què les dosis són molt més barates i després per què l'any 2007 s'ha caracteritzat per un ús per sobre de l'habitual de dosis amb finalitat llet (encariment del preu de les vedelles de reposició i descens del preu de mercat dels vedells per a engreix).

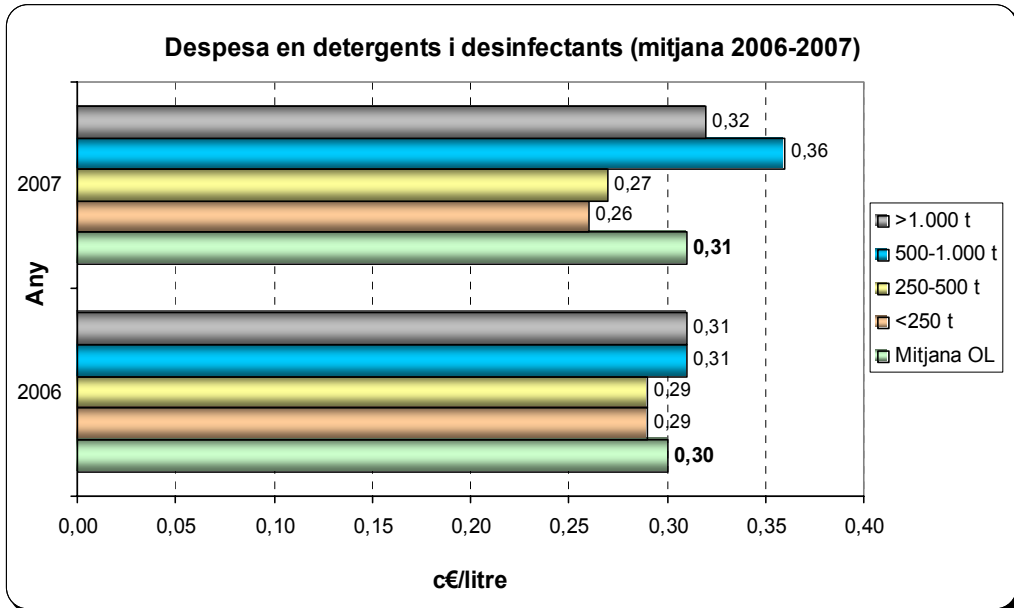

EUROVACUM, Vic 12.06.2008

17

El gràfic anterior presenta la despesa en inseminació, aptitud llet, corresponent a l'any 2007 i agrupada per estrats de quota. L'estrat superior (>1.000 t) és el que va presentar una major despesa. Conforme es va disminuint d'estrat, la despesa en inseminació es redueix.

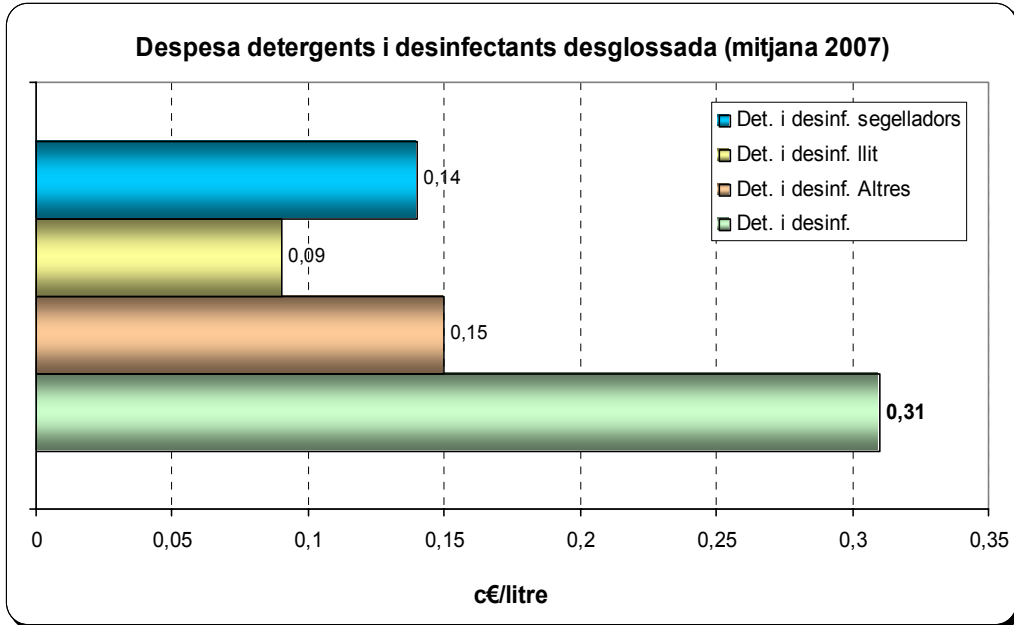

EUROVACUM, Vic 12.06.2008

18

Una altre despesa variable característica de les explotacions de vaques de llet és la de detergents i desinfectants.

Els resultats obtinguts al llarg dels exercicis 2006 i 2007 permeten afirmar que el cost raonable per litre és de 0,30 c€/litre.

EUROVACUM, Vic 12.06.2008

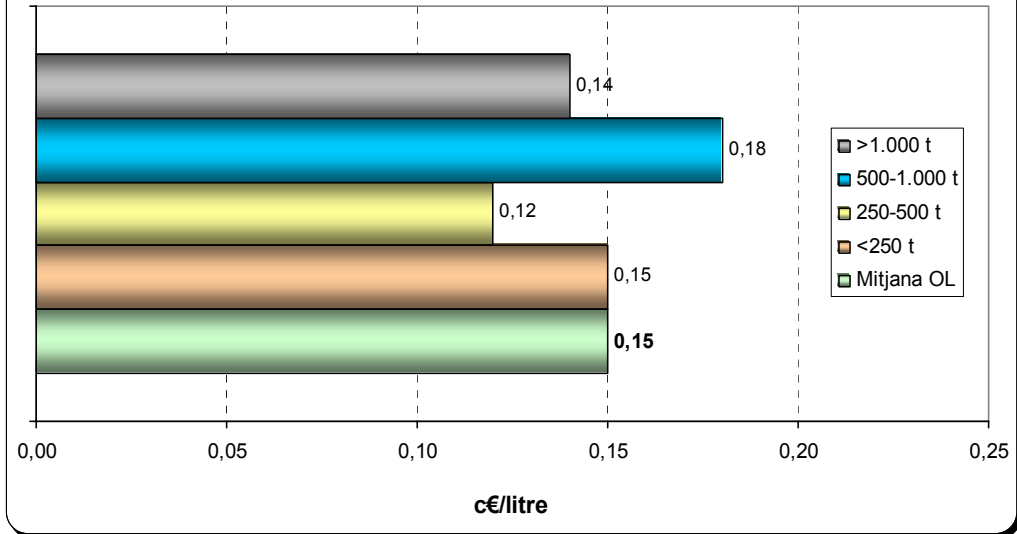
19

Com en el cas anterior de la despesa en sanitat i reproducció, la despesa en detergents i desinfectants també es va desglossar l'any 2007 en els següents capítols:

- Detergents i desinfectants, segelladors: incorpora la despesa en productes utilitzats en el *pre-dipping* i *post-dipping* durant la munyida.
- Detergents i desinfectants, lliit: en aquest apartat s'incloueren els productes químics destinats a la higienització del material per a jaç/llet, com per exemple el superfosfat genèric.
- Detergents i desinfectants, altres: inclou tota la gamma de productes no classificables en els apartats anteriors, entre els quals cal destacar el detergent i l'àcid per a la neteja interior de la instal·lació de munyida i tanc de la llet, i els productes químics per a la realització del bany de peus (sulfat de coure, formol, etc.).

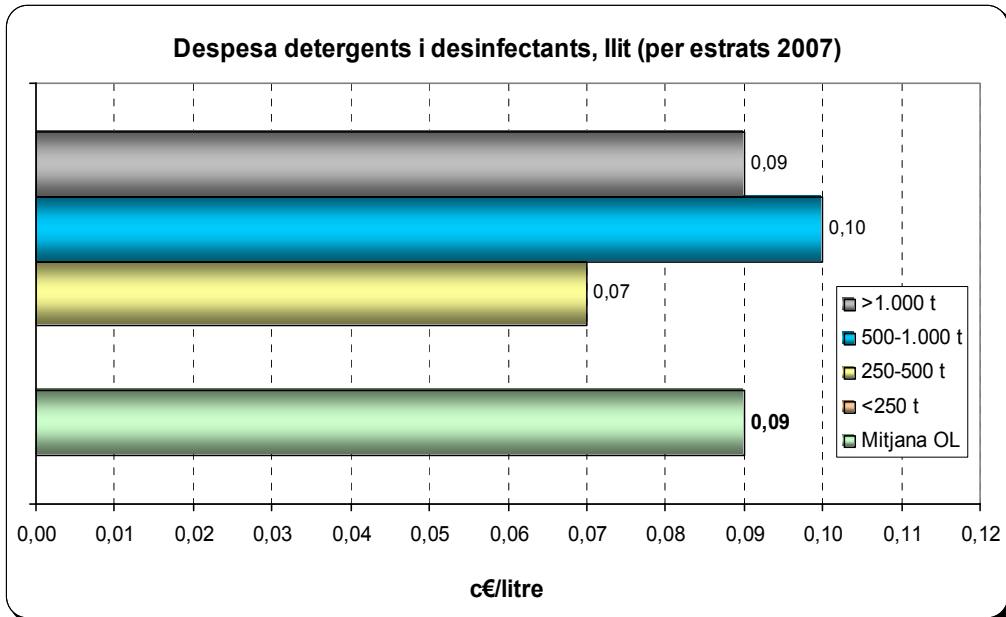
Despesa detergents i desinfectants, altres (per estrats 2007)

EUROVACUM, Vic 12.06.2008

20

La despesa en detergents i desinfectants altres no hauria de ser superior al 0,15 c€/litre, en base als resultats obtinguts durant l'any 2007.

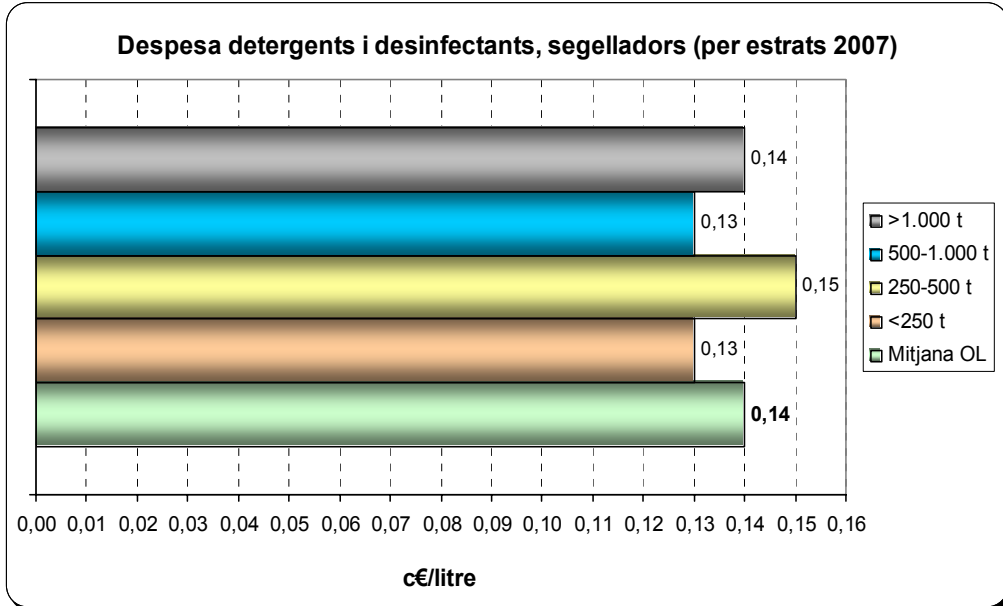
EUROVACUM, Vic 12.06.2008

21

La pràctica d'utilització de productes per a la higienització del jaç sols està estesa en un 35% de les explotacions de la mostra de l'Observatori. Sol ser més freqüent en les explotacions de l'estrat 4 (>1.000 t) i en sistema d'estabulació lliure en cubicles o llotges.

Les mitjanes, per estrats de quota lletera, presentades en el gràfic sols corresponen a les explotacions amb despesa.

Els resultats obtinguts entreveuen com a raonable una despesa inferior a 0,10 c€/litre.

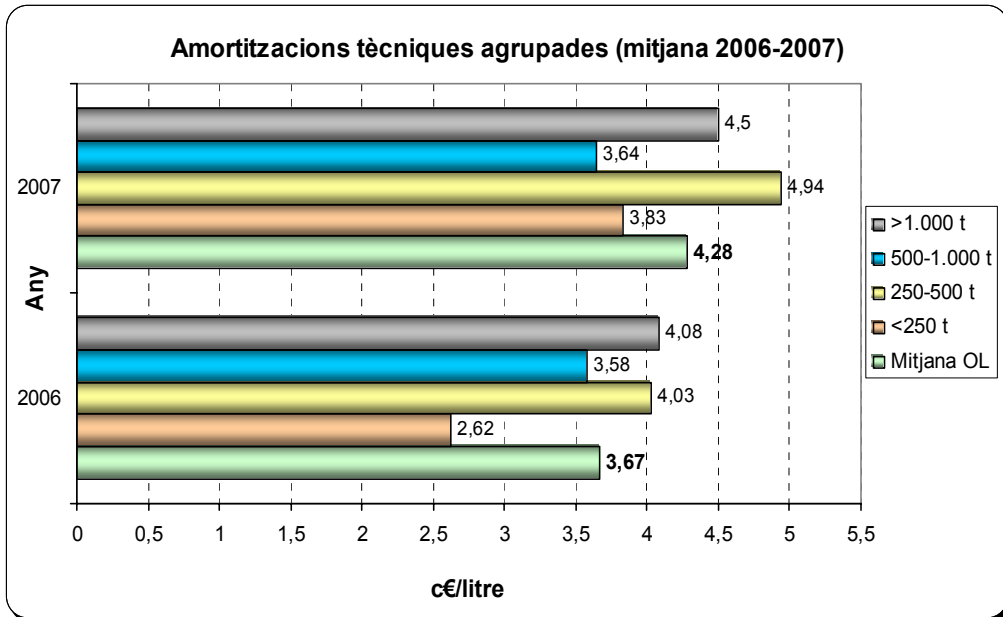

EUROVACUM, Vic 12.06.2008

22

Finalment, la despesa en detergents i desinfectants segelladors hauria de ser, en condicions normals, inferior a 0,15 c€/litre.

No obstant, la gamma de productes i preus existent en el mercat requereix la contrastació tècnica per part del ramader acompanyada per un suport tècnic imparcial adequat.

EUROVACUM, Vic 12.06.2008

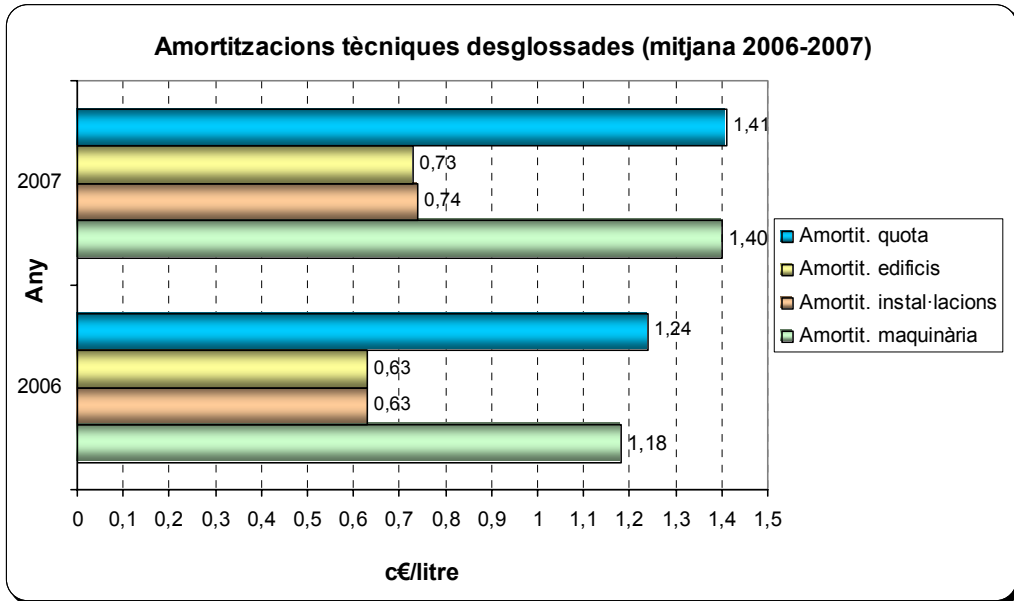
23

La principal despesa fixa en una explotació de vaques de llet, i segons l'esquema de càlcul del pressupost empresarial, són les amortitzacions tècniques. En les amortitzacions tècniques, calculades en base a la vida útil, s'inclouen els actius maquinària, instal·lacions, edificis i quota lletera.

Les amortitzacions mitjanes de les explotacions de la mostra de l'Observatori es situen entre els 3,6 i 4,2 c€/litre.

Donat que l'activitat lletera requereix d'inversió constant, és important que existeixi un nivell mínim d'amortització tècnica.

Per analitzar el benefici d'una explotació cal fixar-se, entre altres, en el valor de les amortitzacions tècniques. Es pot donar el cas que una explotació tingui benefici empresarial en base a la depreciació del seu actiu, és a dir, no invertint en una sèrie d'anys. Aquest fet podria suposar que la inversió necessària per "posar l'explotació al dia" no fos assumible el dia de demà.

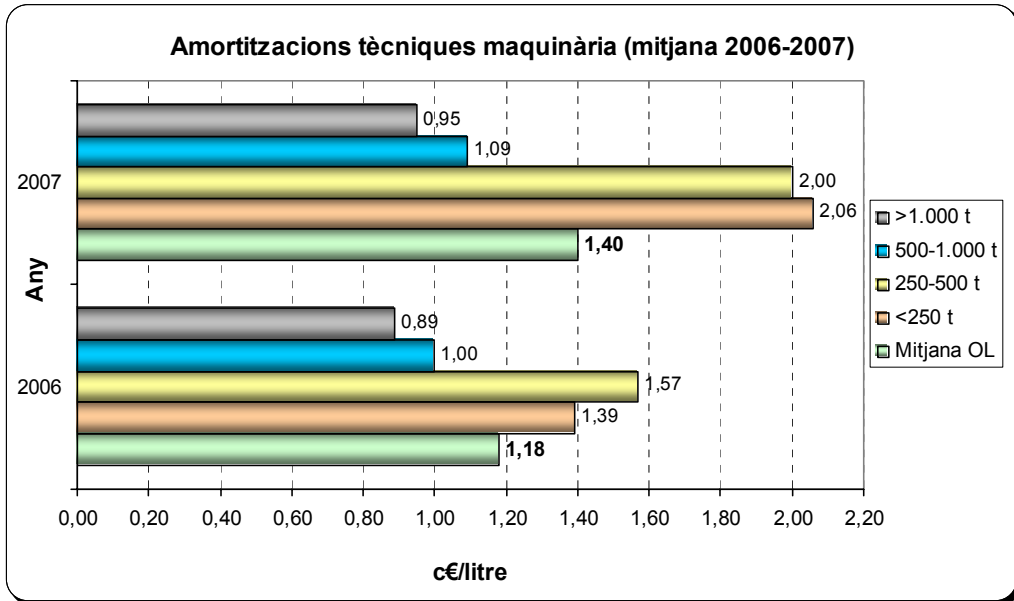

EUROVACUM, Vic 12.06.2008

24

Observant en el gràfic el desglossament de les amortitzacions tècniques es pot afirmar que les amortitzacions en concepte de quota lletera i maquinària són les més importants.

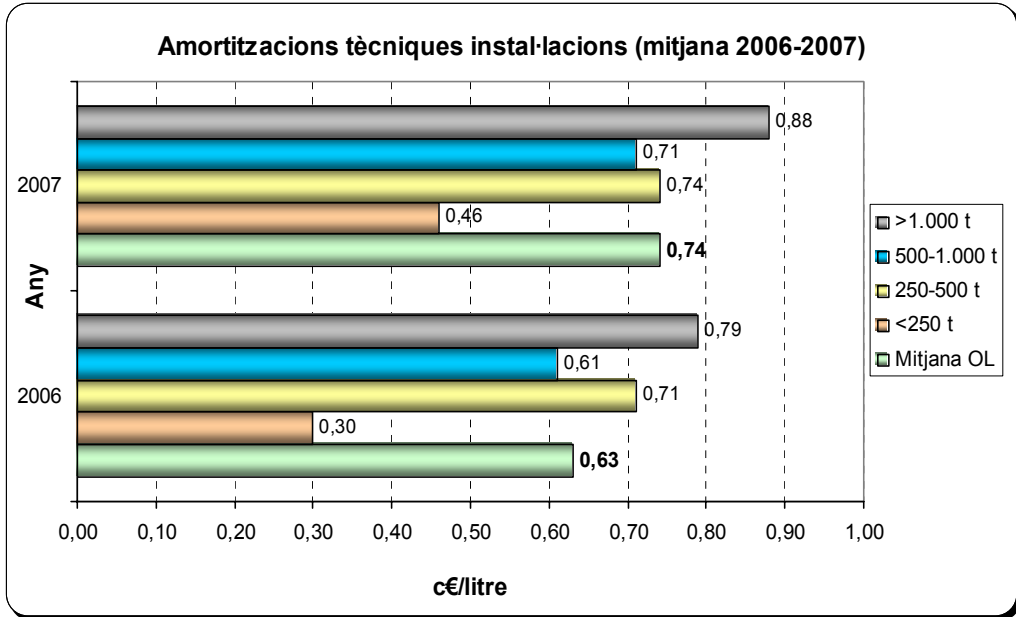

EUROVACUM, Vic 12.06.2008

25

En el gràfic es presenta l'amortització tècnica en concepte de maquinària segons estrat de quota lletera i per als exercicis 2006 i 2007 respectivament.

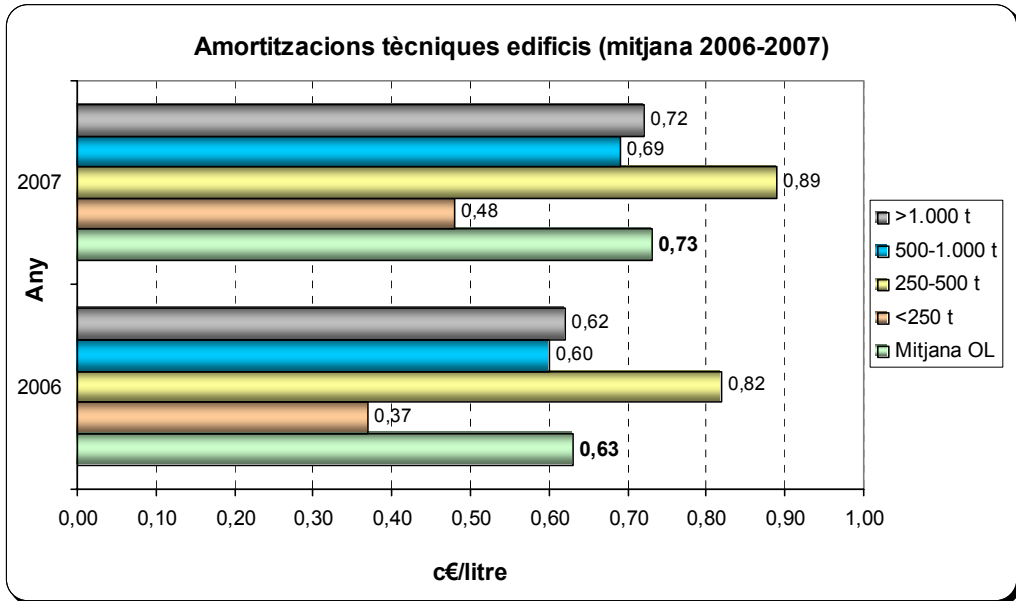
S'observa que en els estrats inferiors és on l'esmentada amortització té més pes. Aquest fet s'atribueix a que en disposar d'un menor volum productiu el valor d'amortització es veu incrementat quan s'analitza per litre.

EUROVACUM, Vic 12.06.2008

26

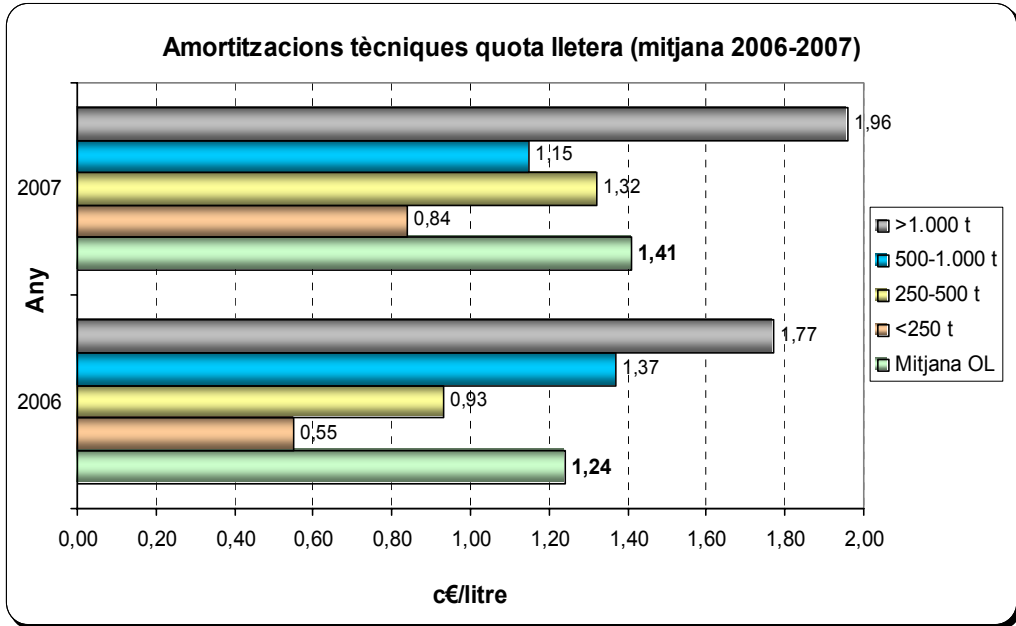
En el cas de les instal·lacions, i respecte a la pàgina anterior, la tendència s'inverteix. Ara són les explotacions de l'estrat superior les que disposen d'una major amortització. Es tracta de les explotacions que més han invertit en aquest actiu en els darrers anys, sobretot en equipament per a la munyida.

EUROVACUM, Vic 12.06.2008

27

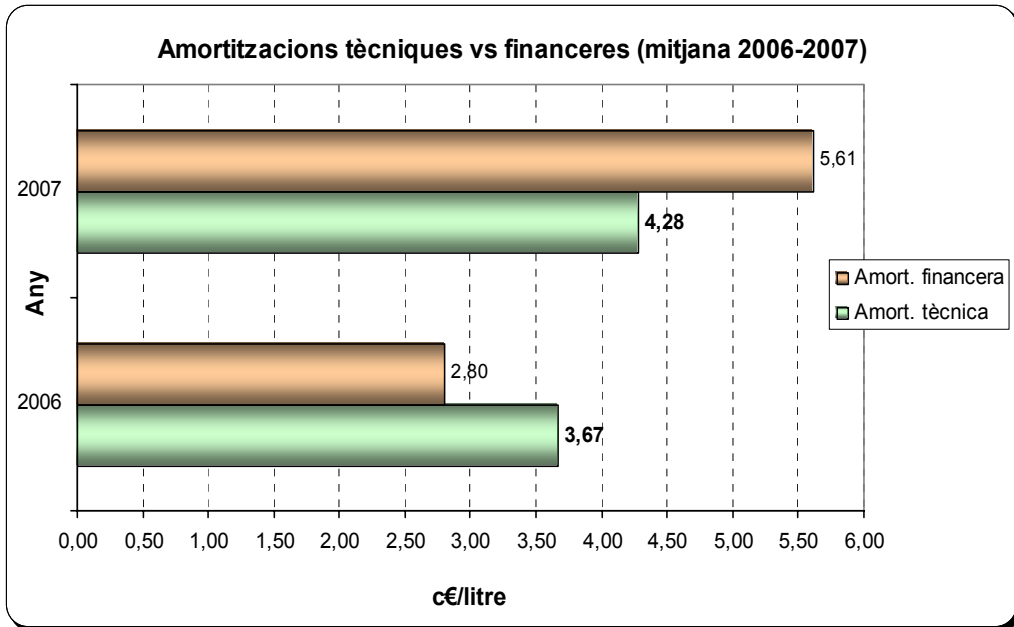
En el cas de les amortitzacions en concepte d'edificis i equipaments, sobte el fet que sigui en l'estrat de 250-500 t on hi hagi el major nivell d'amortització. Aquest fet es degut a que certes explotacions d'aquest estrat han portat a terme recentment inversions importants de redimensionament.

EUROVACUM, Vic 12.06.2008

28

Finalment, la darrera amortització tècnica analitzada és la quota lletera. Com és evident i conegut, són les explotacions de >1.000 t les que més inversió han portat a terme en aquest immobilitzat immaterial en els darrers anys, especialment en els anys 2004 i 2005.

EUROVACUM, Vic 12.06.2008

29

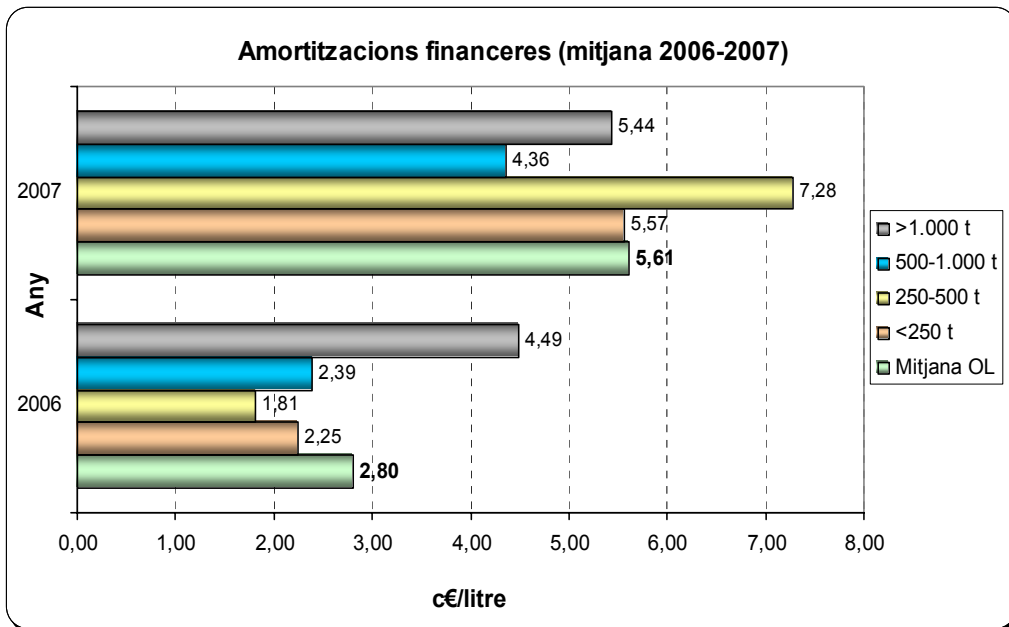
Un aspecte important quan es realitza la gestió tècnica i econòmica, es analitzar el nivell d'amortització tècnica en relació al d'amortització "financera".

Com ja s'ha comentat, l'amortització tècnica avalua la depreciació dels béns d'inversió segons la seva vida útil estimada, mentre que l'amortització financera és una mesura de com es retorna el capital invertit. En les amortitzacions financeres presentades no estan contemplats els interessos i comissions derivats dels possibles préstecs.

Les amortitzacions financeres, apart d'incloure tots els actius considerats en les amortitzacions tècniques, també inclouen les amortitzacions realitzades en concepte de compra de bestiar i base territorial (SAU).

Si l'amortització financera és molt superior a la tècnica i l'explotació no disposa d'un marge net considerable, és a dir, d'un bon coixí monetari, és molt probable que l'explotació pugui patir un problema de tresoreria motivat per un mal finançament de les inversions. Les explotacions de vaques de llet han de funcionar a l'uníson en els apartats tècnic, econòmic i evidentment també financer.

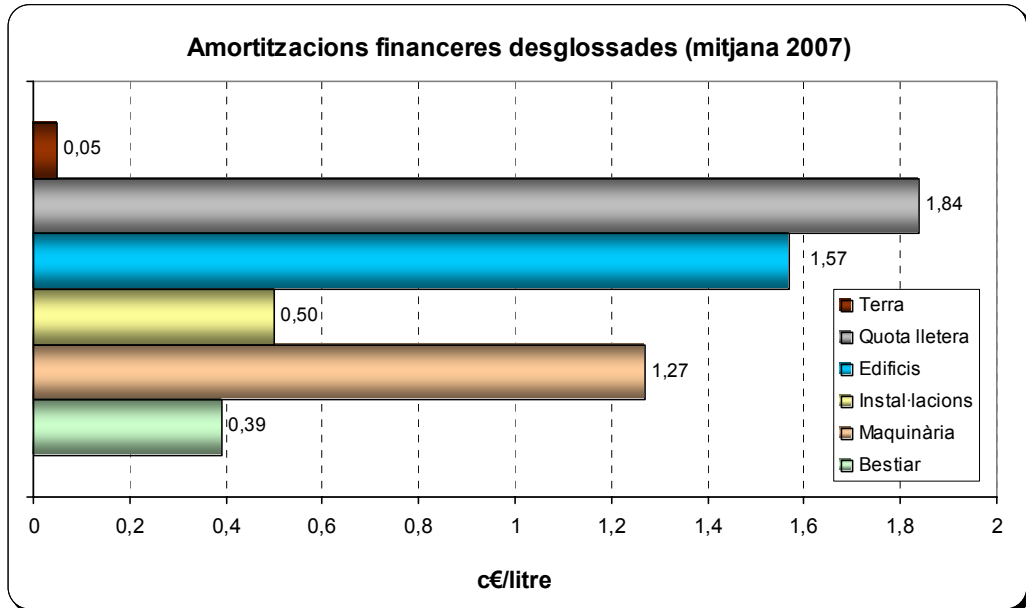
El gràfic anterior compara els nivells mitjos d'amortització tècnica vers financera al llarg dels exercicis 2006 i 2007. Mentre en l'exercici 2006 l'amortització tècnica era superior, en l'any 2007 aquesta situació es va invertir. Durant l'any 2007, i en especial durant el darrer trimestre, moltes explotacions van aprofitar per comprar o liquidar actius, sobretot maquinària agrícola.

EUROVACUM, Vic 12.06.2008

30

El gràfic presenta les amortitzacions financeres dels anys 2006 i 2007 segons estrats de quota lletera.

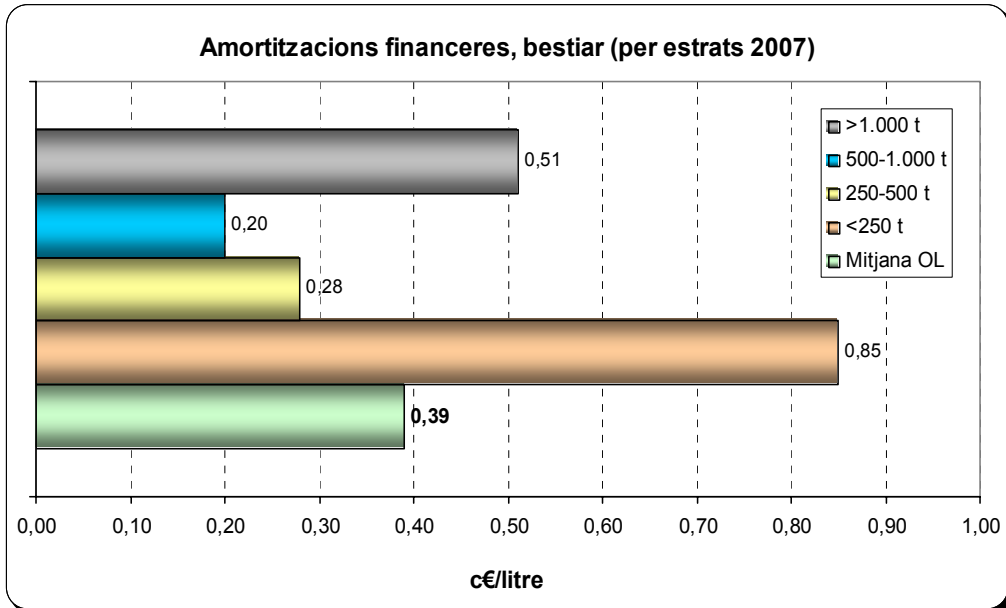

EUROVACUM, Vic 12.06.2008

31

Durant l'exercici 2007 es va portar a terme el desglossament de les amortitzacions financeres en els apartats especificats en el gràfic.

S'observa que, amb certa diferència, és l'amortització financera en concepte de quota lletera la més important.

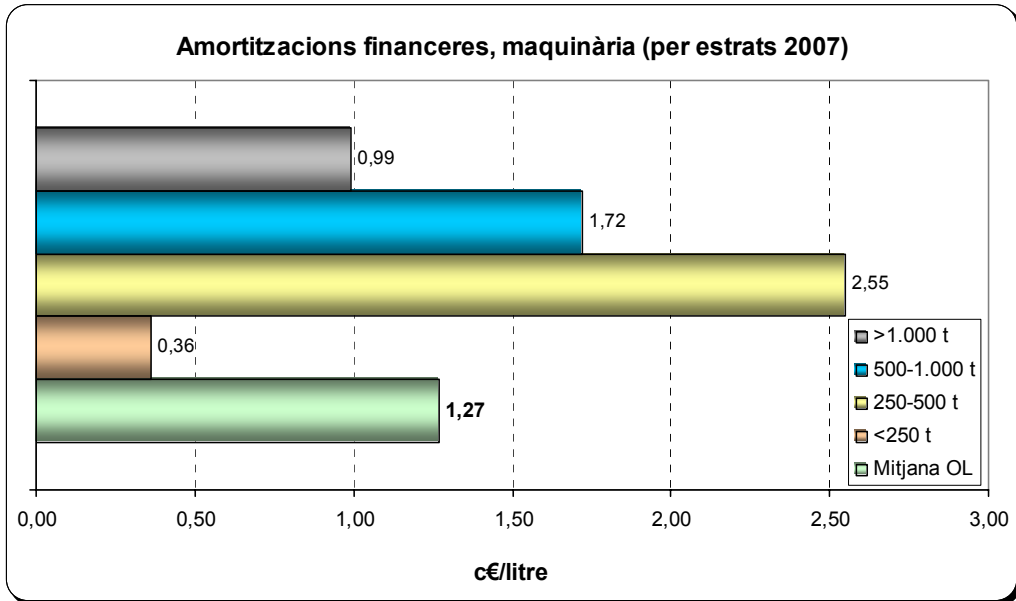
EUROVACUM, Vic 12.06.2008

32

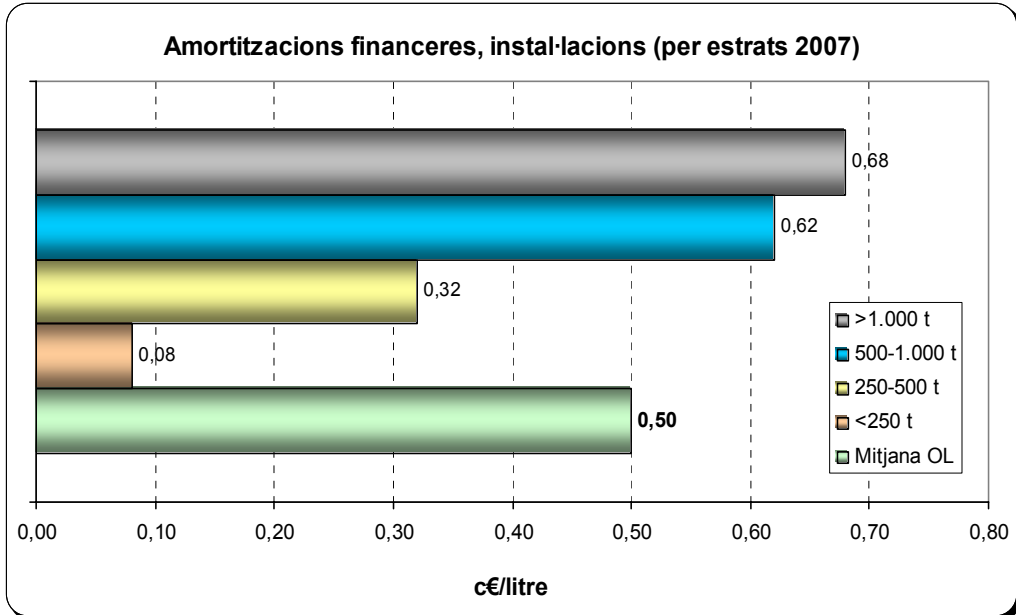
L'exercici 2007 es caracteritzà per l'existència de nombroses compres de bestiar per part de la mostra d' explotacions.

L'estrat <250 t és el que disposà de l'amortització financera més alta, explicable per la seva dilució volum productiu i per què normalment es van tractar d'operacions pagades al comptat (sense finançament).

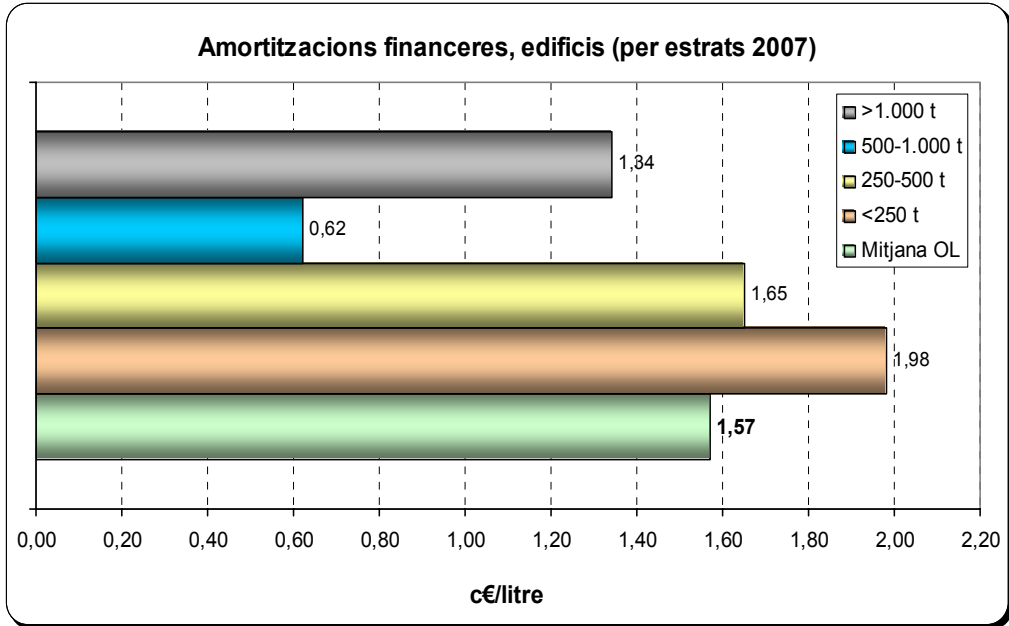
Com en cas de les amortitzacions tècniques, és en el estrats inferiors (<500 t) on les amortitzacions financeres en concepte de maquinària agrícola van ser més importants.

EUROVACUM, Vic 12.06.2008

34

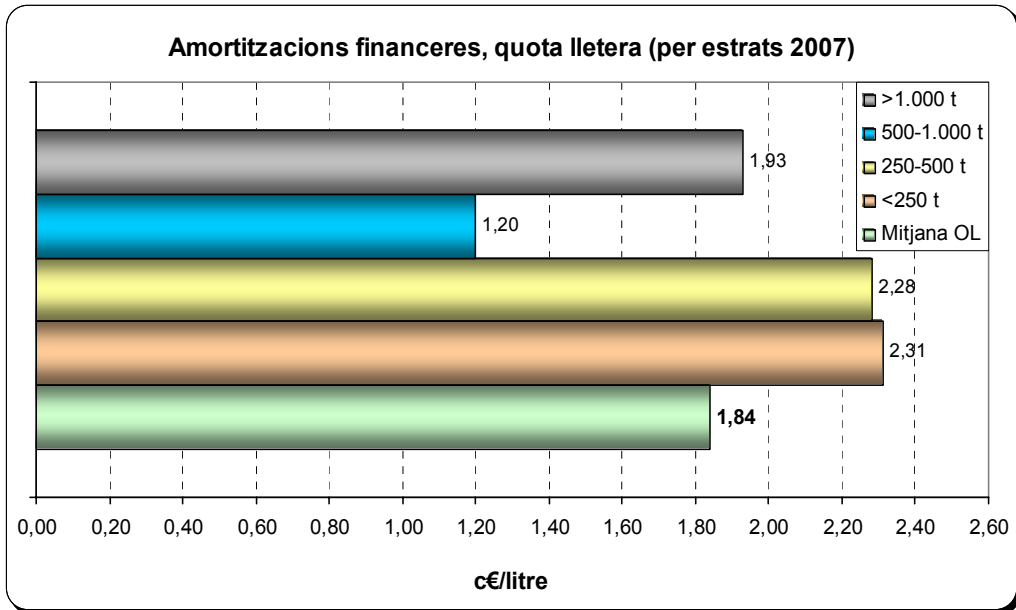
En el cas de les amortitzacions financeres en concepte d'instal·lacions també es manté la tònica observada en les amortitzacions tècniques. Són les explotacions dels estrats superiors les que retornen més capital.

EUROVACUM, Vic 12.06.2008

35

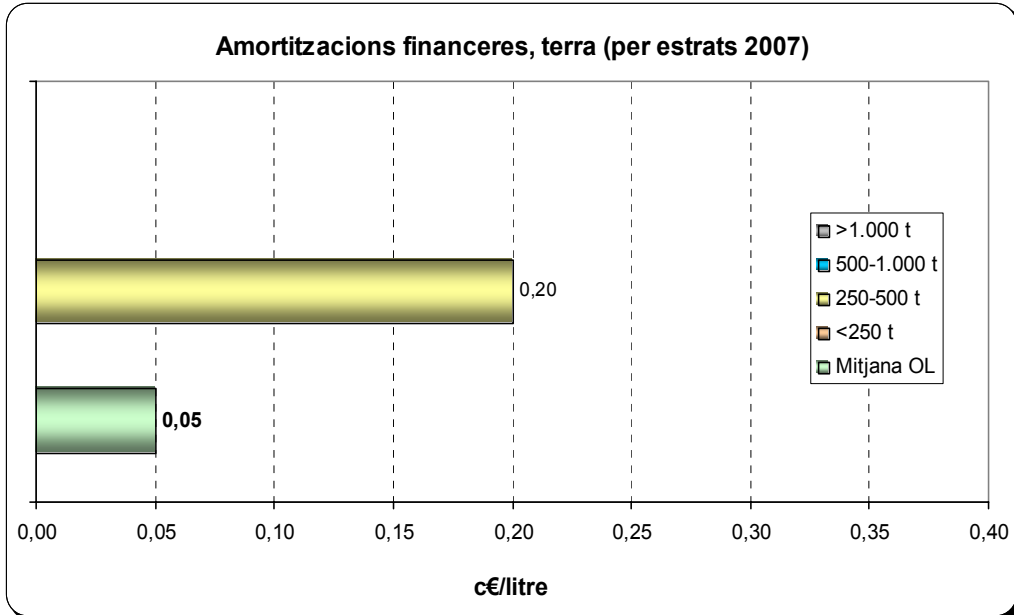
Les amortitzacions financeres per inversió en edificacions són superiors en els estrats inferiors degut a la major dificultat de dilució per litre de llet produït.

EUROVACUM, Vic 12.06.2008

36

Les explotacions dels estrats inferiors són les que més amortització financera en concepte de quota lletera acumulen. Aquest fet es deu a que aquest tipus d'explotacions van ser les més beneficiades, proporcionalment, pel repartiment de quota lletera captada per l'Estat en motiu del Pla d'abandonament de la producció lletera de la campanya 2006-2007.

EUROVACUM, Vic 12.06.2008

37

Quant a les amortitzacions financeres per compra de terra, el gràfic mostra com sols existeix valor en l'estrat de 250-500 t.

Degut a l'encariment del preu de la terra, les operacions de compra-venda d'aquest factor de producció, molt lligat a la producció lletera, són pràcticament escasses.

Paràmetre	2006 (c€/l)	2007 (c€/l)	Mitjana (c€/l)
Interessos préstecs	0,44	0,49	0,47
Amortitzacions tècniques	3,67	4,28	3,98
Marge net (amb PU)	9,94	12,63	11,29
Pagament Únic (PU)	3,71	3,67	3,69
Marge net (sense PU)	6,23	8,96	7,60
Sou familiar (renda referència)	8,63	7,99	8,31
Dotació retorn inversió (amb PU)	5,42	9,41	7,42
Dotació retorn inversió (sense PU)	1,71	5,74	3,73
Dotació raonable (80%) (amb PU)	4,23	7,34	5,78
Dot. raonable (80%) (sense PU)	1,37	4,59	2,98

EUROVACUM, Vic 12.06.2008

38

Un aspecte cada cop més important a les explotacions de vaques de llet, tenint en compte que es tracta d'una activitat que requereix d'inversió constant, és saber quin és el nivell d'endeutament assumible.

A partir de les dades obtingudes al llarg dels anys 2006 i 2007 de la mostra d'explotacions de l'Observatori s'ha portat a terme el càlcul de la dotació a retorn d'inversions assumible.

Com es calcula la dotació màxima a retorn d'inversions?

Dotació (c€/litre) = (Interessos préstecs + Amortitzacions tècniques + Marge Net) – Cost d'oportunitat de la mà d'obra familiar (sou de l'empresari).

La resta de costos d'oportunitat (renda de la terra i interessos del capital invertit) es consideren hàbils a efectes de dotació a retorn d'inversions.

Realitzant la mitjana de l'exercici 2006 (any dolent) i de l'exercici 2007 (any bo) es pot obtenir un valor força orientatiu i representatiu del moment actual que viu el sector. Aquest valor es pot expressar considerant o no els ingressos derivats del Pagament Únic (PU).

Considerant el PU, i aplicant un marge de seguretat del 20% de la dotació màxima a efecte d'imprevistos, s'obté un valor mitjà de 5,78 c€/litre com a dotació màxima recomanable.

Paràmetre (mitjanes 2006-2007)	<250 t	250-500 t	500-1.000 t	>1.000 t
Interessos préstecs	0,46	0,73	0,31	0,41
Amortitzacions tècniques	3,23	4,49	3,61	4,29
Marge net (amb PU)	10,86	12,51	12,42	9,05
Pagament Únic (PU)	3,72	4,28	3,55	3,35
Marge net (sense PU)	7,14	8,23	8,88	5,71
Sou familiar (renda referència)	18,36	11,50	5,96	3,42
Dotació retorn inversió (amb PU)	-3,82	6,23	10,38	10,33
Dotació retorn inversió (sense PU)	-7,54	1,95	6,83	6,99
Dotació raonable (80%) (amb PU)	-2,98	4,86	8,09	8,06
Dot. raonable (80%) (sense PU)	-6,03	1,56	5,46	5,59

EUROVACUM, Vic 12.06.2008

39

Si la dada mitjana anterior, confeccionada a títol merament orientatiu, s'expressa per estrats de quota lletera, s'observen diferències molt significatives entre aquests.

Aplicant un sou de l'empresari equivalent a la renda de referència fixada cada any pel Ministeri d'Agricultura, les explotacions de l'estrat <250 t, de mitjana, no generen recursos econòmics suficients que els permetin afrontar amb garanties cap tipus d'inversió.

En l'estrat immediatament superior (250-500 t), la dotació raonable a retorn d'inversions és de 4,86 c€/litre. També es tracta d'un estrat de quota amb dificultats per crear i mantenir una certa estructura d'explotació.

En els estrats superior (a partir de 500 t) la dotació raonable a retorn d'inversions és molt similar i equivalent a uns 8,00 c€/litre.

No obstant, les dades anteriors són merament informatives. La variabilitat de resultats obtinguts en les diferents explotacions, motiva que sigui imprescindible que cada explotació conegui la seva pròpia dotació a retorn d'inversions.

I abans de fer una inversió, molt important!!!

- Estudiar-la tècnicament (estudi tècnic).
- Cercar la font de finançament adequada, coneixent prèviament les possibilitats d'endeutament de l'explotació (estudi econòmic i financer).

L'activitat de vaques de llet és i serà una activitat, a nivell econòmic i tècnic, de detallista.

Per què són els ramaders detallistes els que obtenen els millors resultats.

Gràcies per la seva atenció!!!